

Alcohol and Drug Cognitive Enhancement (ACE) Program

ACE screeningverktøy og manual

Drug and Alcohol Network

Agency for Clinical Innovation

1 Reserve Road St Leonards NSW 2065
Locked Bag 2030, St Leonards NSW 1590

Phone +61 2 9464 4666 | F +61 2 9464 4728
Email aci-info@health.nsw.gov.au | aci.health.nsw.gov.au

Produced by: ACI Drug and Alcohol Network, Advanced Neuropsychological Treatment Services and We Help Ourselves.

Further copies of this publication can be obtained from the Agency for Clinical Innovation website at aci.health.nsw.gov.au

Disclaimer: Content within this publication was accurate at the time of publication. This work is copyright. It may be reproduced in whole or part for study or training purposes subject to the inclusion of an acknowledgment of the source. It may not be reproduced for commercial usage or sale. Reproduction for purposes other than those indicated above, requires written permission from the Agency for Clinical Innovation.

Preferred citation: *Berry J, Lunn J, Sedwell A, Nardo T, Wesseling A, Batchelor J. and Shores, EA. Alcohol and Drug Cognitive Enhancement (ACE) Program - ACE screening tool and user guide. Sydney: Agency for Clinical Innovation; 2022.*

Version: V1.2; ACI_0309 [01/23] Date amended: January 2023 (screening tool form added)

TRIM: ACI/D20/3497

© State of New South Wales (NSW Agency for Clinical Innovation) and Advanced Neuropsychological Treatment Services 2023.

Norsk versjon

Versjon: V1.0; Oversatt av Jens Hetland, psykologspesialist, Ph.D og Aleksander H. Erga, psykologspesialist, Ph.D ved Regionalt Kompetansesenter for Rusmiddelforskning (KORFOR), Helse Stavanger HF basert på original versjon V1.2 januar 2026

Administrering

Alcohol and Drug Cognitive Enhancement (ACE) Screeningverktøyet er et kort spørreskjema utviklet for klinikere som arbeider med rusmiddellidelser. Det anbefales at administratoren stiller spørsmålene akkurat slik de er skrevet og registrerer svarene på svarskjemaet. Det er mulig for administratoren å tydeliggjøre spørsmålene ved behov.

Informasjonen i dette dokumentet utdyper og forklarer hvert av spørsmålene.

Screening-verktøyet inkluderer også valgfrie spørsmål som kan stilles av administratoren som støtte i den kliniske vurderingen. Disse spørsmålene skåres ikke som en del av screeningen.

Merknad

Forfatterne er bevisst at enkelte enheter vil kunne ønske å gi skjemaet med spørsmål til pasienten for selvtutfylling uten involvering fra klinikerens side. Vi vil sterkt fraråde dette da svarkvaliteten kan bli svekket dersom pasienten ikke har muligheten til å stille oppklarende spørsmål ved behov. Vær også oppmerksom på at den originale versjonen av ACE ble normert og validert ved administrering ansikt til ansikt. Bruk av screeningverktøyet som selvrapporing er ikke validert.

Utdyping av spørsmål

1. Har du noen gang besvimt etter et støt mot hodet?

Besvimt inkluderer:

- bevissthetstap (merk, dette refererer kun til tap av bevissthet som følge av støt mot hodet, ikke til bevissthetstap som følge av rusmiddelinntak)
- ikke være kontaktbar

Et støt mot hodet kan inkludere:

- slått hodet mot rattet i en bilulykke
- falle og slå hodet i bakken
- bli truffet i hodet av et prosjektil, for eksempel en stein
- bli slått i hodet av en annen person i slåsskamp eller overfall
- fått slag mot hodet i en kontaktsport, som håndball

2. Har du noen gang måtte dra til sykehuset eller legevakt på grunn av en hodeskade?

Dette inkluderer å dra til legevakt, akuttmottak eller bli innlagt på sykehus.

3. Har du noen gang hatt et epileptisk anfall?

Dette inkluderer:

- anfall i forbindelse med diagnostisert epilepsi
- anfall som følge av en hodeskade (hodeskade øker risiko for anfall)
- anfall som følge av abstinens (eksempelvis i forbindelse med alkoholabstinens)

Det kan være vanskelig å vite om en persons anfall er epileptisk eller ikke. Dersom personen er usikker på årsaken til deres anfall, men sikker på at de har hatt anfall, bør svaret være 'ja'.

4. Har du noen gang hatt overdose på grunn av rusmidler eller legemidler?

Dette inkluderer overdose fra ethvert psykoaktivt stoff, vanligvis sløvende, dempende eller beroligende som alkohol, opioider, benzodiazepiner eller GHB. Det kan være tilsiktet eller utilsiktet. Overdoser inkluderer situasjoner hvor du er ute av stand til å ivareta deg selv (for eksempel tap av bevissthet).

Dette ekskluderer:

- dårlige rusopplevelser alene (bad trips)

5. Har du noen gang måtte dra til sykehus på grunn av overdose?

Dette inkluderer legevakt, tilkalling ambulanse, akuttmottak eller bli innlagt på sykehus

6. Brukte din mor alkohol eller andre rusmidler da hun var gravid med deg?

Flere vet ikke svaret på dette spørsmålet, i så fall bør det registreres 'usikker'.

7. Har du noen gang hatt slag eller andre nevrologiske tilstander som kan påvirke din evne til å tenke?

Disse inkluderer:

- ischemisk (infarkt) eller hemorragisk (blødning) hjerneslag, sistnevnte er mer vanlig blant unge
- multiple sklerose
- Parkinsons sykdom
- hjernetumor (kreft i hjernen)
- demens

Dette inkluderer ikke tilstander i det perifere nervesystemet som:

- karpaltunnelsyndrom
- skiveprolaps
- perifer nevropati (svakhet, nummenhet eller smerte som følge av nerveskade).

8. Hadde du lærevansker, lesevansker, forsinket skolestart eller fikk du tilpasninger på skolen?

Dette inkluderer:

- streve med lesing, skriving eller matematikk på skolen
- behov for ekstra oppfølging til lesing, skriving eller matematikk på skolen
- kontakt med pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) i forbindelse med skoleferdigheter

9. Har du noen gang fått diagnostisert eller at det har vært stilt spørsmål med om du kunne ha en utviklingsforstyrrelse, som ADHD, autismespekterforstyrrelse eller læreforstyrrelse?

Dette inkluderer:

- hyperkinetisk atferdsforstyrrelse (ADHD), inkluderer varianter av dette, som oppmerksomhetsforstyrrelse uten hyperkinesi (ADD)
- autismespekterforstyrrelse eller Aspergers syndrom
- spesifikke utviklingsforstyrrelser av skoleferdigheter som spesifikk leseforstyrrelse, spesifikk staveforstyrrelse eller spesifikk forstyrrelse i regneferdigheter.
- psykisk utviklingshemming
- atferdsforstyrrelse
- cerebral parese

10. Måtte du ta noen klassetrinn eller fag på nytt?

Dette inkluderer repetisjon av et skoleår, eller spesifikt skolefag, for eksempel matematikk.

Dette inkluderer ikke fag som blir repetert for å forbedre karakter til høyere utdanning

11. Ble du noen gang blitt bortvist fra undervisning eller utvist fra skolen?

Dette inkluderer å bli bortvist fra undervisning eller skolen for en hvilken som helst tidsperiode.

12. Opplever du hukommelsesvansker eller andre vansker med å tenke?

Dette er basert på personens subjektive vurdering. For eksempel, hvis de sier, «ja, men gjør ikke alle det?» skal det skåres som et 'ja'-svar

Skåring

Hvert 'ja'-svar gir ett poeng. Legg sammen antallet 'ja'-svar. Dette utgjør totalskåren.

En totalskåre på tre eller høyere indikerer risiko for kognitiv svikt.

Valgfrie spørsmål

Disse spørsmålene kan bli stilt av administrator som støtte i den kliniske vurderingen men blir ikke skåret som en del av screeningen.

ACE screeningverktøy

Spørsmål		Ja	Nei	Usikker
1	Har du noen gang besvimt etter et støt mot hodet?			
	Valgfritt: Hvis ja, hvor mange ganger?			
2	Har du noen gang måtte dra til sykehuset eller legevakt på grunn av en hodeskade?			
	Valgfritt: Hvis ja, hvor mange ganger?			
3	Har du noen gang hatt et epileptisk anfall?			
	Valgfritt: Hvis ja, hvor mange ganger eller hvor ofte?			
4	Har du noen gang hatt overdose på grunn av rusmidler eller legemidler?			
	Valgfritt: Hvis ja, hvor mange ganger?			
5	Har du noen gang måtte dra til sykehus på grunn av overdose?			
	Valgfritt: Hvis ja, hvor mange ganger?			
6	Brukte din mor alkohol eller andre rusmidler da hun var gravid med deg?			
7	Har du noen gang hatt slag eller andre nevrologiske tilstander som kan påvirke din evne til å tenke?			
	Valgfritt: Hvis ja, hvilken type og når hendte det?			
8	Hadde du lærevansker, lesevansker, forsinket skolestart eller fikk du tilpasninger på skolen?			
9	Har du noen gang fått diagnostisert eller at det har vært stilt spørsmål med om du kunne ha en utviklingsforstyrrelse, som ADHD, autismespekterforstyrrelse eller læreforstyrrelse?			
10	Måtte du ta noen klasseser eller fag på nytt?			
11	Ble du noen gang blitt bortvist fra undervisning eller utvist fra skolen?			
12	Opplever du hukommelsesvansker eller andre vansker med å tenke?			
	Valgfritt: Hvis ja, fra når?			
Totalt antall 'ja' svar (ikke inkluderer svar til de valgfrie spørsmålene i totalen)				

En skåre på tre eller høyere indikerer risiko for kognitiv svikt